

Social- och hälsovårdsministeriet
Arbetsgruppen för beredning av en lag om ordnande av social- och hälsovården

KOMMENTAR

Ärende: Ordnande, utveckling och övervakning av social- och hälsovården - Grundläggande riktlinjer, arbetsgruppens lägesrapport, social- och hälsovårdsministeriet 2010:34 (fri översättning)

De finlandssvenska handikapporganisationerna och verksamheten Juridiskt ombud i Svenskfinland för det finlandssvenska handikappområdet (Juridiskt ombud) tackar för möjligheten att ge en kommentar på arbetsgruppens lägesrapport "Ordnande, utveckling och övervakning av social- och hälsovården - Grundläggande riktlinjer, arbetsgruppens lägesrapport, social- och hälsovårdsministeriet 2010:34". Vi kommenterar rapporten främst utifrån svenskspråkiga personer med funktionsnedsättning och deras närståendes perspektiv

Juridiskt ombud är en juridisk stödfunktion inom handikappsektorn i Svenskfinland, vars syfte är att ge service till alla handikappgrupper. Parter i verksamheten är Förbundet De Utvecklingsstördas Vål rf (FDUV), Finlands Svenska Handikappförbund rf, Finlands svenska socialförbund rf (FSSF), Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf (FSS), Psykosociala förbundet rf och Svenska hörsselförbundet rf. Ett av målen med verksamheten är att tillvarata svenskspråkiga personer med funktionsnedsättnings och deras närståendes intressen oberoende av diagnos. Gruppen personer med funktionsnedsättning och kroniskt sjuka är en mycket heterogen grupp som består av individer från olika åldersgrupper.

Allmänt

De finlandssvenska handikapporganisationerna ser positivt på att klient- och jämlikhetsperspektivet beaktas och lyfts fram i arbetsgruppens arbete. De finlandssvenska handikapporganisationerna har vid flera tillfällen framfört att det finns behov av att utveckla samarbetet mellan de olika sektorerna i samhället och att personer med

funktionsnedsättning och deras närstående i många fall har behov av service och stöd från både social- och hälsovården och att kommunikationen mellan dessa två sistnämnda sektorer kunde utvecklas. Därför uppskattar vi att arbetsgruppen föreslår att detta utvecklas och organiseras. I lägesrapporten konstateras det att medikaliseringen av social- och hälsovården utgör ett hot, vilket vi också poängterad vid flera tillfällen. Denna utveckling är motsatt till den utveckling som skett inom handikappområdet, där det medikaliserande vårdperspektivet på många områden ersatts av ett mera människorättsligt och behovsprövat synsätt, vilket har lett till att personer med funktionsnedsättning och deras närstående upplever att de allt mer bemöts som individer och inte som objekt. Slutligen understöder vi att de grundläggande fri- och rättigheterna samt det mångkulturella perspektivet finns med i lägesrapporten.

Vi önskar ändå framföra följande kommentarer och frågeställningar:

- **Svagheter som korrigeras i och med omorganiseringen**

Av arbetsgruppens lägesrapport upplevs de största bristerna och missnöjet inom socialvården finnas inom den service som ges inom specialomsorgen för personer med utvecklingsstörning. Inom den svenskspråkiga handikappsektorn (inklusive specialomsorgen om personer med utvecklingsstörning och socialvård för personer med psykisk ohälsa) upplever vi att det råder brister och missförhållanden inom socialvården för personer med psykiskt ohälsa, neuropsykologiska funktionsnedsättningar och oklara och sällsynta diagnoser.

- **Jämlikt organiserad hälso- och sjukvård samt ett klientcentrerat system för social- och hälsovården**

Enligt arbetsgruppens lägesrapport utvecklas social- och hälsovården så att den blir mera klientcentrerad än tidigare och klienternas valfrihet ska utökas. Det framgår också att alla klienter inte har möjlighet att fullt ut använda sig av valfriheten och att det därför ska ges tillräckligt stöd för att kunna utnyttja valfriheten. De finlandssvenska handikapporganisationerna undrar därför hur förändringsprocessen kommer att organiseras så att klienterna får tillgång till tillgänglig information och stöd, som behövs för att bereda klienterna för en utökad valfrihet och ett utökat eget ansvar för klienterna inom social- och hälsovården. Kommer intresseorganisationerna, som är i ständig kontakt med sina medlemmar, att höras under beredningen?

Juridiskt ombud i Svenskfinland
för det finlandssvenska handikappområdet

- **Bredare befolkningsunderlag för organiseringen av social- och hälsovården och beaktande av regionala särdrag i produktionen av social- och hälsovård**

De finlandssvenska handikapporganisationerna är oroliga för att den svenskspråkiga befolkningen kommer att få svårt att få sin röst hörd med tanke på det bredare befolkningsunderlaget som föreslås för organiseringen av social- och hälsovården och att tjänsterna, stödet och vården kan bli lidande. Representationen behövs för att regionala, befolkningsmässiga och språkliga särdrag beaktas enligt den målsättning som framgår av arbetsgruppens lägesrapport.

Helsingfors, 25.01.2011

Lisbeth Hemgård
Verksamhetsledare, FDUV
Ordförande, Verksamheten
Juridiskt ombud i
Svenskfinland för det finlandssvenska
handikappområdet

Ulrika Krook
Juridiskt ombud, VH
Verksamheten
Juridiskt ombud i
Svenskfinland för det finlandssvenska
handikappområdet

Sakkunnig: Ulrika Krook, telefon 050-443 05 76, e-post ulrika.krook@juridisktombud.fi